

Sygn. akt: I C 744/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Gorlicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Wojciech Langer
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Tokarska

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2016 r. w Gorlicach

sprawy z powództwa K. T. (1), J. T. (1), M. R.

przeciwko B. B.

o odwołanie darowizny

I. Oddała powództwo,

II. Zasądza solidarnie od powodów K. T. (1), M. R. i J. T. (1) na rzecz pozwanej B. B. kwotę (...) (dwa tysiące czterysta siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Wojciech Langer

Sygn. akt I C 744/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 października 2016r.

Powodowie K. T. (1), M. R. i J. T. (1) zażądali w pozwie zobowiązania pozwanej B. B. do złożenia w formie aktu notarialnego oświadczenia woli o przeniesieniu na K. T. (1), J. T. (1) oraz M. R. udziału 1/2 przysługującego jej w prawie własności nieruchomości położonej w B., obejmującej działki ewidencyjne nr (...) stanowiące rolę, plac budowlany o powierzchni 280 m² wraz z budynkiem mieszkalnym, który to udział w prawie nabyła na podstawie umowy darowizny zawartej w dniu 14 czerwca 1995r. w formie aktu notarialnego zarejestrowanego w repertorium A pod numerem 787/95 w związku z odwołaniem darowizny przez darczyńców oświadczeniami woli z dnia 19 października 2015r., a także zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu podano, że stronami umowy darowizny byli J. T. (2) i K. T. (2) jako darczyńcy oraz J. T. (1) i B. T. jako obdarowani, w umowie doszło ustanowienia na rzecz darczyńców służebności mieszkania. B. T., po dokonaniu darowizny miała dopuścić się rażącej niewdzięczności poprzez odmowę pomocy w chorobie, odmowę pomocy osobom starszym. W tym stanie rzeczy darczyńca K. T. (1) nie jest w stanie tolerować stanu, kiedy obdarowana dopuszczająca się takich zachowań nadal korzysta z dobrodziejstw darowizny. K. T. (1) jest osobą schorowaną, wymagającą opieki i pomocy, którą świadczyć wobec niego miała także B. T., która nie otaczała go opieką i wsparciem w czasie ostatnich hospitalizacji. Pozwana zachowywała się także w sposób nieprawidłowy względem zmarłej J. T. (2), której spadkobiercami są powodowie. Powodowie pismem z dnia 19

października 2015r. złożyli pozwanej oświadczenie o odwołaniu darowizny, domagając się zwrotu jej przedmiotu, jednak pozwana nie uczyniła zadość temu wezwaniu.

B. B. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Pozwana przyznała, że zawarła umowę darowizny, zaprzeczyła jednak by kiedykolwiek dopuściła się rażącej niewdzięczności w stosunku do darczyńców to jest J. T. (2) i K. T. (1). B. T. podała, że nie utrzymuje kontaktów z pozwanymi, ale nie czyni przy tym żadnych działań nacechowanych niewdzięcznością, czy to w stosunku do darczyńcy, czy też pozostałych powodów, za takie działanie nie może być wg niej uznane wystąpienie o podział majątku z J. T. (1). Pozwana zaprzeczyła, by zobowiązywała się do otaczania opieką i wsparciem K. T. (1), któremu nigdy nie dokuczała ani nie szkodziła, K. T. (1) w toku sprawy o podział majątku wielokrotnie wskazywał, że nie należy się jej żadne rozliczenie majątku po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej, gdyż wyprowadziła się. Pozwana podała, że w 2002r. opuściła J. T. (1) zabierając syna, w roku 2004 zapadł wyrok rozwodowy, zaś w 2012r. wystąpiła ona z wnioskiem o podział majątku dorobkowego, co spowodowało podjęcie przez powodów szeregu działań mających utrudnić lub uniemożliwić jej uzyskanie orzeczenia, był to wniosek o rozgraniczenie nieruchomości będącej przedmiotem darowizny jak i wniesienie pozwu w tej sprawie. Pozwana wskazała, że K. T. (1) korzystał i korzysta z nieruchomości, ona zaś nigdy nie kierowała ani pod jego adresem ani wobec J. T. (2) jakichkolwiek roszczeń, przy tym po rozwodzie nie utrzymuje z K. T. (1) kontaktów. Podała też, że gdyby z własnej woli chciała się z nim spotkać, on by z pewnością sobie tego nie życzył, dlatego też nie można uznać za rażąca niewdzięczność braku zainteresowania darczyńcą z jej strony, który ponadto nie jest osobą samotną, nie znajduje się w niedostatku i nie utrzymuje żadnych relacji z pozwaną.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie przedstawiał się następująco.

Małżonkowie K. T. (1) i J. T. (2) umową z dnia 14 czerwca 1995r. darowali swojemu synowi J. T. (1) i jego żonie B. T. nieruchomość położoną w B., składającą się z działek nr (...), stanowiącą rolę, plac budowlany o łącznej powierzchni 280 m², zabudowaną budynkiem mieszkalnym, murowanym, krytym blachą, parterowym, wybudowanym przed II wojną światową, mającym cztery pokoje, kuchnię, łazienkę i przedpokój. J. T. (1) i B. T., na polecenie darczyńców, ustanowili na ich rzecz służebność osobistą nieodpłatnego, dożywotniego zamieszkiwania w opisanym budynku mieszkalnym. W umowie nie zastrzeżono, by obdarowani mieli opiekować się darczyńcami. K. T. (1) po zawarciu tej umowy mieszkał i mieszka w przedmiotowym budynku.

Okoliczności bezsporne.

W małżeństwie B. T. i J. T. (1) dochodziło do kłótni. B. T. rzadko odzywała się do teściów. Oba małżeństwa mieszkające w tym samym budynku korzystały z oddzielnych wejść, miały osobne kuchnie, święta spędzano wspólnie. B. T. wyprowadziła się ze wspólnego domu w B. w 2002r., od tego czasu nie utrzymywała i nie utrzymuje kontaktów ani K. T. (1) ani z J. T. (2). Po wyprowadzce B. T. K. T. (1) nie zwracał się do niej o pomoc, kiedy był w szpitalu nie zwracał się do niej, bezpośrednio lub pośrednio, o to by go odwiedziła.

Dowody:

zeznania K. T. (2): k. 99-100; zeznania M. R.: k. 100; zeznania J. T. (1): k. 100-101; zeznania B. B.: k. 101;

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu wyrokiem z dnia 9 lipca 2004r., (...), rozwiązał małżeństwo B. T. i J. T. (1) przez rozwód bez orzekania o winie.

Okoliczności bezsporne.

J. T. (2) zmarła w dniu 4 października 2006r. Jej spadkobiercami są mąż K. T. (1) oraz dzieci J. T. (3) i M. T., po 1/3 części.

Okoliczności bezsporne.

B. B. w dniu 30 marca 2012r. wniosła do Sądu Rejonowego w Gorlicach wniosek o podział majątku wspólnego małżonków po ustaniu małżeństwa przez rozwód, uczestnikiem tego postępowania, które toczy się pod sygnaturą (...) jest J. T. (1).

Okoliczności bezsporne.

Przed wniesieniem wniosku o podział majątku B. T. zaprezentowała J. T. (1) możliwe warianty podziału, wśród których, jako jedna z ewentualności, była sprzedaż nieruchomości i podział uzyskanych w ten sposób pieniędzy. B. T. zwracała się także do M. R. z propozycją odkupienia przez nią udziału otrzymanego mocą umowy darowizny.

Dowody:

zeznania J. T. (1): k. 101; zeznania B. B.: k. 101;

K. T. (2) uważa, że B. T. nie powinna domagać się spłat ze spornej nieruchomości. On źle znosi postępowanie o podział majątku. B. T. nie żądała żadnych pieniędzy od K. T. (1), ani od jego żony.

Dowody:

zeznania K. T. (1): k. 99-100; zeznania J. T. (1): k. 101;

Pismami z dnia 19 października 2015r. wysłanymi B. T., K. T. (1), M. R. powołując się na art. 898 § 1 kc, odwołali darowiznę z dnia 14 czerwca 1995r., wzywając ją jednocześnie do złożenia odpowiedniego oświadczenia woli w sprawie przeniesienia przysługującego jej udziału w darowanej nieruchomości na K. T. (1), J. T. (1) i M. R. w dniu 12 listopada 2015r. w kancelarii notarialnej W. S. w G.. B. T. nie stawiała się w wyznaczonym czasie w kancelarii notarialnej.

Okoliczności bezsporne.

Powyższe okoliczności były w większości bezsporne. Także ta ich część, która wymagała dokonania ustaleń faktycznych, w oparciu o zeznania stron, była spójna. Zarówno powodowie jak i pozwani, w podobny sposób przedstawili relacje jakie panowały i panują między nimi, zwłaszcza zaś między B. B., a K. T. (1), sporna była natomiast ocena prawna tych relacji.

Sąd zważył co następuje.

Powództwo w niniejszej sprawie okazało się być niezasadne.

Zgodnie z art. 898 § 1 kc darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności. Zachowanie obdarowanego musi więc być skierowane z nieprzyjaznym zamiarem przeciwko darczyńcy i charakteryzować się wysokim stopniem moralnej naganności. Chodzi więc o świadome naruszenie podstawowych obowiązków ciążących na obdarowanym względem darczyńcy, krzywdzące tego ostatniego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 22 marca 2001r., V CKN 1599/00, opubl. LEX).

Stan faktyczny istniejący w niniejszej sprawie nie daje żadnych podstaw do przyjęcia, że pozwana B. B. dopuściła się tak rozumianej rażącej niewdzięczności względem darczyńców, to jest K. T. (1), czy jego nieżyjącej żony J. T. (2). Pozwana wykonała ciążący na niej z mocy umowy darowizny obowiązek, służebność mieszkania dla darczyńców została ustanowiona, a następnie była bez przeszkód wykonywana, co trwa do chwili obecnej. B. T. nigdy nie czyniła darczyńcom żadnych przeszkód w korzystaniu z tego uprawnienia. Umowa darowizny nie przewidywała przy tym innych obowiązków obdarowanej względem darczyńców, nie znalazł się w niej żaden zapis dotyczący opieki nad nimi. Bezspornym jest, że pozwana od 2002r. nie utrzymuje kontaktów z darczyńcami. W tym roku, na skutek problemów małżeńskich z ich synem, wyprowadziła się ze wspólnego domu. Brak kontaktów miał przy tym charakter obustronny, ani K. T. (1), ani B. T. do nich nie dążyli, po rozstaniu i rozwodzie J. T. (1) i B. T., relacje pozwanej z teściami w naturalny sposób ustały. W ocenie Sądu takiego stanu w żadnym razie nie można utożsamiać z rażącą niewdzięcznością. Trudno

bowiem czynić pozwanej zarzut, że nie kontaktowała się z K. T. (1), w sytuacji kiedy nie miała żadnych przesłanek by sądzić, że on sobie takie kontaktu życzy. Powód K. T. (1), po wyprowadzce pozwanej, nigdy, czy to pośrednio czy bezpośrednio, nie dał jej do zrozumienia, że może potrzebować jej pomocy lub choćby jej towarzystwa.

Jak wynika z zeznań stron, powodowie upatrują niewdzięczności w zainicjowaniu przez pozwaną postępowania dotyczącego podziału majątku wspólnego, którego uczestnikiem jest J. T. (1). Okoliczność ta, sama w sobie, nie jest jednak przejawem rażącej niewdzięczności, ale stanowi przykład realizacji uprawnień B. B. wynikających z prawa własności, także nieruchomości objętej darowizną. Jako współwłaścicielka ma ona prawo domagać się podziału majątku wspólnego. Stroną tego postępowania nie jest przy tym darczyńca K. T. (1).

Reasumując, w zachowaniu pozwanej względem darczyńców brak jest przejawów jakiegokolwiek rażącej niewdzięczności. Nie ma więc podstaw, by w oparciu o art. 898 § 1 kc zobowiązywać ją do przeniesienia jej udziału w podarowanej nieruchomości. Dlatego też należało oddalić powództwo.

Mając na uwadze wynik sprawy stroną przegrywającą, w rozumieniu art. 98 kpc, są powodowie, od których należało solidarnie zasądzić na rzecz pozwanej koszty procesu w kwocie 2.417 zł, stanowiące koszty zastępstwa procesowego B. B..

SSR Wojciech Langer